

Ar / hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 21 январа, 2025

Ar / hekaýa AR

– Saklan balam, saklan!!.

Ene eñröp gapa gerñeldi. Küýkerişen bili, birden ýazylana dönüp, syrdym, jahyl ogly bilen boýdaş bolaýdy.

– Hudaý alar arymyzy, it igi edip. Gitme, beýgim!

– Goý-ber-r, Eje-e!! Goý-ber-r, diý-ýän-n!!

Söýünçli gözler biri-birine otlukly bakdy.

Ene elewredi:

– Ganojakdyr, olar...

– Aý-ryl-l!!

Ene ýakasyny sermenekleşdirip, gatan göwüslerini çykaryp bildi.

Iň soňky çykalgasyna ýüz urdy:

– Eger, gitseň, beren ak süýdüme razy däldeyin, balam.

– Berseň, bir çemçe ak süýt berensiň. Emma namysymdan geçmerin, eje.

Abdy enesiniň gerşinden tutup, silterläp, çekip goýberdi.

Ýelgamaga meñzeş Ogulgül, tärimden ýapysyp ýykylman, zordan saklandy.

– Ýekesiň, oglum, ýekesiň. Ejeňi ýalňyz goýarsyň.

Ol eýýäm syçyrap daş çykyppy. At aýagynyň dükürdisini eşidenden enäniň gulaklary gapylara gelipdi.

Ol mejalsyz halda özüni şalkyldadyp, aşak goýberdi.

Çaý içim salym geçmänkä ogluna aýdyp beren söhbeti ýene

hakydasynda janlandy.

Tomsuň jokrama yssysy. Howa petişdi. Süriniň aýagynyň aşagyndan çykýan çaň olardan galman gelýärdi. Suwa ýetmäge howlugýan goýun janawarlar demi-demine ýetmän, ýarylaýjak-ýarylaýjaga meňzeyärdi. Goýun eşegidir gatan dilini bir tarapa oklan läheň it gara görnüm yzdan gelýärdi. Dyzmaç ýaş çopan bolsa ýaryk-ýaryk bolan dodagyny ýalap, sürüden galanokdy. Süri oýtakdaky kak suwdan suw içýärdi. Ondan juda köp süri suwlanyp, nobatyna durmalydy.

Kerim öňküden sähel gijä galyppy. Onuň pikir edişine görä, bu mahala çenli, çopanlar goýunlaryny suwa ýakyp kenardan çekilmelidiler.

Diňe ak öýlän nobatyna ýandyny berip, öri meýdanyna kowýardylar. Kerim bolsa süri suw içensoň, kenarda egrip, ýandyny ilki berip, gijä galanyň öwezini almakçydy.

Emma Kerimiň çaklamasy dogry çykmady. Kimdir biri sürini suwa ýakypdyr-da, kenardan aýrmandyr. Beýle ýagdaýda iki süri garyşjakdy. Kerim süriniň öňüne geçip, telpegini, taýagyny oklaşdyryp, goýunlary zordan saklady. Golaýrakdaky çopan kölegeligine gözi düşdi.

Ol janygyp gygyrды:

– Çopan, ho-uw! Goýnuňy kow-how!

Kölege tarapdan içýakgyç gülki sesi eşidildi. Onýança bendi böwsen sil suwuna meňzäp, süri oýtaga tarap yñdaryldy.

Jany ýanan Kerim:

– Haý, seniň bir... – diýip, sögündi-de, kölegä okduruldy. Ýarpylamanka, gümpüldäp tüpeň sesi çykdy. Çep gursagy gyzan Kerim şobada ýüzünlüligine ýykyldy.

Çopanlar ylgaşyp geldiler. Dem-düýtsüz gana bulaşyp ýatany tanadylar. Kerim. Orazgül ejäniň ýeke dikrary. Çopançylykda. Biri-birine belet. Ganhory-da tanadylar. Baş doganyň ortanjysy Garabaý. Has takygy ol çopan dälidi. Ýöne goýun çopanynyň zyndandan gelipdi. Dowarlaryň ýagdaýyny bileýin diýip. Näme üçindir, çopanyna sürini kenardan aýyrtdyrmadygam şoldy. Kerimden gara köpük algysy ýok. Ýogsam, Kerimiň eleme-deşik garaja öýi hem şolaryň syrgynynyň çetinde hossarsyz çaga ýaly kibitini gysyp otyr. Şol mahal Abdy sallançakda ýatan bäbekdi.

Orazgül eje köşekden aýrylan maýa dek bozlanda ol emme üçin aglaýardy.

Orazgül eje Kerimiň kyrkyny sowup, Balkan ýakasyndan Abdynyň daýylaryny penalap Etrege göçdi. Basym özem bu dünýä bilen hoşlaşdy. Derek boýly Ogulgül Kerimiň mukaddes ojagyny saklap oturyberdi. Doganlary-da ikinji gezek durmuşa çykarjak bolup azar berip ýörmediler. Gaýtam gözden salmadylar.

Abdy ösdi. Basan ýerinden ot çykarýan gyzyleşek jahyl bolup ýetişdi. Ýöne oglantakka akja süňk oýnunda bir karamkeş ýoknasyzyň aýdany ýadyndan hergiz çykmady.

– Gitsen-aý, batyr bolsaň, dädeň ganyny al.

Ejesinden özelenip köp sorady: «Dädem hany?! Kim öldürdi dädeň?!»

Maňlaýyna ir ýygirt düşen Ogulgül ogluna gönülöp jogap bermekden garaz, eýdip-beýdip sypardy. Abdy işekçer ýigdekçekä daýylarynyň ýardam bermegi bilen at-ýarag edindi. Mazaly özüni rastlady.

Bu gün bolsa, ejesine gandarynyň kimligini aýtdyrmagy başarypdy. Ol şondan göni Balkan etraplaryna tarap atyny ýüzin saldy.

..Uly syrgynyň ortasyndaky ak öýüň çyrasy gije ýarymdan aganda-da öçmedi. Daşarda gar köwsarlaýardy. Öý eýesi bimazady. Irkilmedem. Teýahyry ol ýorgandan çykdy. İçmegini egnine aldy. Dyzlaryny gulaklaryndan geçirerledi. Galpyldady. Ýalpa gözlerini aýaly muny gördi. Çekinibräk habar gatdy:

– Çal, uklamadyň-la.

Adamsy jogap gaýtarmady. Bu aýalyň howsalasyny artdyrdy. Dikeldi:

– Dümwelediňmi, dädesi?

– Juk.

– Onda nä?..

Garabaý tas «Buşugmaga» diýipdi. Barybir, aýaly geň galyp oňa seredýärdi: «Haý, çal, garrylyga ýeteňog-a sen. Nä döw çaldy saňa? Dagyň bölegi ýaly doganlaryň, aždarha ýaly ogullaryň ýanyňdaka nämeden gypynç edýärsiň?»

Aýaly bu sözleri daşyna çykarmady. İçini geplettdi. Adamsy muny

ýüzünden aňdy. Gapa gorkuly seretdi. Onuň teşwüşi aýalynda-geçdi:

– Aýd-aý, dädesi. Mundan öň il senden çekinerdi. Sen kimden gorkýarsyň?

Garabaýyň eňegi şakyrdady. Aýalynda alaryldy:

– Düýn del atly gördüm dag jülgesinde. Ol... ol, agyn Kerimiň diri özi.

Hiç mahal Kerimli waka küýüne gelmedik zenanyň ysgyny gaçdy. Ärine gysmyljyrady:

– Ara daş-a. Onsoň-a bi sowuk gijede Kerimiň dogmasy näme işlesin?

– Gapylsan-aý, samsyk heleý. Kerim aldajy gurt ýaly gaýratly nesilden diýerdi dädem. Onuň ogly hökman menden aryny alar.

Gapy jygylady. Egin-eşigi öl-myžžyk bolan jahyl işikde peýda boldy.

Ol tüpeňini keseligine tutup durdy:

– Diri bolup sanda, öli bolubam görde ýok ekeniň, haramzada. Arymy aljagyma göz ýetiripsiň.

Abdy yzyna öwrülip ýüzüne öliniň reňki uran duşmanyna egni üstaşyr ýigrençli seretdi:

– Ganymy geçdim, namart.

Garabaý toýnaklary palçyk syçradýan at aýaklarynyň tapyrdysyny eşitmedi.

19.04.1992 ý.

© Annatagan NURGELDIÝEW. Hekaýalar